

Memo

Opsteller Paul Latour	Onderwerp Handleiding actualisatie voortgang 2022 en inventarisatie risico's uitvoering KRW-maatregelen
Aan Intern De waterbeheerders van Nederland	Datum 11 januari 2023
CC RAO-voorzitters, CSN	Kenmerk I6046/20230111

Aanleiding

In de Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 en de Waterplannen van waterbeheerders is een maatregelenpakket opgenomen dat uitgevoerd wordt in de periode tot en met 2027. Vanaf voorjaar 2023 zal jaarlijks over de stand van zaken van dit maatregelenpakket worden gerapporteerd. Conform het [Sporboekje KRW informatievoorziening 2023](#) hebben de RBO-voorzitters begin januari 2023 het verzoek ontvangen om uiterlijk op **1 maart 2023** de stand van zaken van de uitvoering van de KRW-maatregelen voor de Water(beheer)plannen en de Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 te actualiseren.

Nieuw bij deze uitvraag is dat, behalve naar de voortgang, ook gevraagd wordt de risico's aan te geven voor een tijdige uitvoering van de maatregelen. Aan het eind van deze planperiode 2022-2027 dienen alle maatregelen voor het bereiken van de doelen van de Kaderrichtlijn Water uitgevoerd te zijn. Gezien het grote belang van deze tijdige uitvoering hebben de RBO-voorzitters verzocht om jaarlijks in beeld te brengen wat de belangrijkste risico's en knelpunten zijn dat een substantieel deel van KRW-maatregelen niet uiterlijk in 2027 zijn uitgevoerd. Daarom worden deze risico's met ingang van dit jaar geïnventariseerd. Dit is dus een **aanvullende vraag**, die is gecombineerd met het jaarlijkse verzoek de stand van zaken van de uitvoering van KRW-maatregelen te actualiseren.

Wij vragen van u:

- 1) om de stand van zaken van de uitvoering van de KRW-maatregelen 2022-2027 per 31 december 2022 aan te geven. De geleverde informatie wordt gebruikt voor de voortgangsrapportage aan de Regionaal Bestuurlijke Overleggen (RBO's, april 2023) en het Bestuurlijk Overleg Water. Ook wordt de informatie verwerkt in de jaarlijkse rapportage over de uitvoering van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027, De Staat van Ons Water. Informatie over de voortgang van maatregelen wordt tevens opgenomen in de tussentijdse factsheets¹ bij de Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027;
- 2) om het risico / de risico's dat een substantieel deel van een maatregel (20% of meer) eind 2027 niet uitgevoerd zal zijn aan te geven. Evenals bij de uitvraag naar de stand van zaken bij de uitvoering van de maatregelen worden risico's per maatregel uitgevraagd. Deze informatie wordt gebruikt voor een rapportage aan de RBO-voorzitters en het Bestuurlijk Overleg Water ter bespreking welke acties (gezamenlijk) ondernomen kunnen worden om voorziene risico's op vertraging te verkleinen of zelfs weg te nemen

Niet via Waterkwaliteitsportaal, wel via Excel

Voor het actualiseren van de voortgang werd tot nu toe het Waterkwaliteitsportaal (WKP) gebruikt. Het huidige Waterkwaliteitsportaal is verouderd, en wordt vanaf 2023 vernieuwd. Nieuwe functionaliteit of schermen, zoals voor de inventarisatie van de risico's, worden daarom niet meer aan het huidige WKP toegevoegd. Daarnaast is

---

¹ Een factsheet is een document per waterlichaam van enkele A4tjes met alle relevante informatie voor de rapportage en publieksinformatie ten behoeve van de KRW: beschrijving van het waterlichaam, belastingen, doelen en toestand, maatregelen en motivaties voor afwijkingen.

Een samenwerkingsprogramma van:

Memo

gebleken dat de correcte werking van het WKP-scherm Beheer maatregel, waarin ook de voortgang van de maatregelen wordt bijgehouden, niet langer gegarandeerd kan worden. Daarom wordt de uitvraag naar voortgang van de maatregelen en de inventarisatie van risico's gecombineerd in de vorm van een Excel-tabel.

De Excel gegevens over de voortgang van de maatregelen worden door het Informatiehuis Water vervolgens opgenomen in de WKP-database. De informatie over de risico's wordt separaat verwerkt in een rapportage voor de RBO-voorzitters en het Bestuurlijk Overleg Water.

Werken met de xls-tabel

Aan u wordt gevraagd de voortgang van de uitvoering en eventueel optredende risico's in de tabel in te vullen. De tabel bestaat uit drie delen, die in de paragrafen hierna uitgebreid beschreven worden.

- Het witte (niet gekleurde) blok bevat algemene informatie over de maatregelen;
- Het lichtgeel gekleurde blok bevat de velden voor het invoeren van de voortgangsinformatie;
- Het lichtgroen gekleurde blok bevat de velden voor het invoeren van de risico-informatie.

In de tabel is het witte / niet gekleurde blok geblokkeerd, zodat bij scrollen naar het rechter deel van de tabel deze velden zichtbaar blijven. Dit geldt ook voor de bovenste paar rijen; die blijven zichtbaar bij naar beneden scrollen.

- Via het filter (driehoekje bovenaan de kolommen in blok met algemene informatie) kunt u selecties maken. Dat kan handig zijn als u bijvoorbeeld de maatregelen of risico's per waterlichaam wilt invullen.
- Aan het eind van het lichtgele (voortgang) en lichtgroene blok (risico's) kunt u in de kolommen Y en AI voor uzelf aangeven of u gereed bent met invullen van de voortgang of inschatting van eventuele risico's. Als u uw werk op een later moment wilt hervatten, kunt u zo zien waar u gebleven was.
- Sla geregeld tussentijds uw werk op.
- Diverse velden in de tabel zijn beschermd tegen onvolledige of foutieve invoer. Die cellen kleuren dan roze, rood of paars; zie de beschrijving in de paragrafen 'Actualiseren voortgang per 31-12-2022' en 'Inventarisatie risico's bij uitvoering maatregelen'.

Informatie in de tabel

Per waterbeheerder is een tabel toegestuurd met daarin alle informatie die relevant is voor enerzijds het actualiseren van de voortgang, anderzijds het inventariseren van de risico's. In de tabel staan alle maatregelen in één overzicht; u kunt in dit overzicht alle informatie over voortgang en risico's direct verwerken, zonder heen en weer te klikken tussen verschillende schermen, zoals in het WKP.

In de tabel is de volgende informatie opgenomen:

Algemene informatie over de maatregel

- Code: de eigen maatregelcode van de waterbeheerder;
- Naam: de naam die de waterbeheerder zelf aan de maatregel heeft gegeven;
- SGBP-code: de maatregelcategorie, zoals gedefinieerd voor de Stroomgebiedbeheerplannen. Een toelichting / beschrijving van de SGBP-codes is opgenomen in een apart tabblad;
- Opname in SGBP: ja/nee;
- Niveau: maatregelen kunnen van toepassing zijn voor één waterlichaam, meerdere waterlichamen of het gehele beheergebied;
- Waar: naam en code van het waterlichaam of de waterlichamen waarin de maatregel wordt genomen. Wordt een maatregel in meerdere waterlichamen genomen, dan worden deze waterlichamen en de waterlichaamcodes achter elkaar weergegeven. Is een maatregel van toepassing op het hele beheergebied dan worden alle namen en codes weergegeven;
- Omvang: de omvang van de maatregel zoals vastgelegd in SGBP 2022-2027 en het waterplan van de beheerder;

Memo

- Eenheid: de geüniformeerde eenheid behorend bij de SGBP-maatregelcategorie waaronder de maatregel valt. Deze informatie ligt vast in de bestuurlijk vastgelegde Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 e/o de elektronische rapportage aan de EU. Wijziging van deze informatie is niet toegestaan.

Voortgang maatregelen:

In de kolommen M tot en met X wordt de voortgangsstatus van de maatregel weergegeven, zoals deze in de Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 is opgenomen, en zoals eind 2021 in het WKP is vastgelegd. Per voortgangsstatus bestaat de mogelijkheid om hiervoor een motivering te geven. De kolommen M tot en met X zijn vergelijkbaar met het onderdeel Voortgang in het WKP-scherm Beheer maatregel. Een toelichting op de voortgangsstatussen wordt in de paragrafen hierna gegeven. Voor de meeste maatregelen zal de volledige omvang van de maatregel de voortgangsstatus Planvoorbereiding hebben (tenzij eind 2021 anders aangegeven door de waterbeheerder).

In kolom Y heeft u de mogelijkheid om met een kruisje of opmerking aan te geven of u klaar bent met het bijwerken van de voortgang van de betreffende maatregel. Dit kan handig zijn als u de voortgangsinformatie op verschillende momenten wilt bijwerken. De kolom is optioneel en voor eigen gebruik.

Risico's uitvoering maatregelen

Deze risico-enquête zal worden gebruikt voor de presentatie van een jaarlijks dashboard aan RBO-voorzitters en aan het Bestuurlijk Overleg Water. Op verzoek van de minister en RBO voorzitters worden in dit dashboard jaarlijks de risico's en knelpunten aangegeven voor uitvoering van de KRW-maatregelen uiterlijk eind 2027, zodat tijdig over risicobeheersing kan worden gesproken.

Vraag aan waterbeheerders is om per maatregel in de kolommen Z tot en met AH aan te geven of er een belangrijk risico is dat een substantieel deel van een maatregel (20% of meer) niet uiterlijk eind 2027 uitgevoerd zal zijn. De categorieën risico's staan in deze kolommen genoemd. Een toelichting op de onderscheiden risico's wordt in de volgende paragrafen gegeven. Voor maatregelen die naar verwachting conform planning eind 2027 gereed zijn hoeft u niets in te vullen. Alleen voor de maatregelen waarbij wel risico's voorzien worden kunnen één of meerdere van de risico's aangekruist worden. Er mogen dus per maatregel meerdere risico's worden aangekruist. U hoeft alleen aan te geven of er een risico bestaat (kruisje), niet de omvang van de maatregel die risico loopt (getal). Met het aankruisen wordt deze maatregel in het dashboard dan als geheel meegeteld als een 'at risk' maatregel en kan onderscheid worden gemaakt per type risico.

In kolom AI heeft u de mogelijkheid om met een kruisje of opmerking aan te geven of u klaar bent met het inventariseren van de risico's van de betreffende maatregel (dus ook als er geen sprake is van risico's). Dit kan handig zijn als u de voortgangsinformatie op verschillende momenten wilt bijwerken. De kolom is optioneel en voor eigen gebruik.

Actualiseren voortgang per 31-12-2022

De voortgang van de maatregelen die worden uitgevoerd in de periode 2022-2027 wordt aangeduid met zes categorieën:

A) Planvoorbereiding

Een maatregel (uitvoering of onderzoek) is opgenomen in een planvorm, die bestuurlijk is vastgesteld (zoals waterbeheerplannen) en aangeeft dat de maatregel in de periode 2016-2021 uitgevoerd zal worden. De uitvoering is echter nog niet gestart.

B) In uitvoering

Memo

Minimaal is de aanbesteding van de maatregel gestart of is een projectplan opgesteld. De maatregel is echter nog niet afgerond.

C) Uitgevoerd

De maatregel is afgerond (voorbeeld: de natuurvriendelijke oever is aangelegd) of de eindrapportage van het onderzoek is opgeleverd.

D) Gefaseerd

Er is bestuurlijk besloten dat (een deel van) de maatregel niet in deze, maar in de eerstvolgende planperiode zal worden uitgevoerd. Aangezien de Kaderrichtlijn Water verplicht tot het uiterlijk in 2027 uitvoeren van alle maatregelen om de KRW-doelen te behalen, is deze voortgangsstatus, zeker in deze beginfase van de planperiode 2022-2027, niet toegestaan!

E) Vervangen

Er is bestuurlijk besloten dat in plaats van deze maatregel een andere maatregel zal worden uitgevoerd, bijvoorbeeld omdat er een kosten-effectiever alternatief is met een gelijk of beter doelbereik. De bestaande maatregel krijgt in dit geval de status 'vervangen'. In de kolom Motivering bij deze voortgangsstatus dient verwezen te worden naar het betreffende bestuurlijke besluit. De nieuwe vervangende maatregel dient te worden toegevoegd aan de maatregelen in de periode 2022-2027, inclusief de huidige voortgangsstatus. Neemt u hiervoor contact op met het Informatiehuis Water.

F) Ingetrokken

Er is bestuurlijk besloten dat de maatregel niet (meer) uitgevoerd zal worden. In de kolom Motivering bij deze voortgangsstatus dient verwezen te worden naar het betreffende bestuurlijke besluit.

Per maatregel dient te worden aangegeven welke omvang de zes statussen voor voortgang hebben (stand van zaken op 31-12-2022). Tijdens het bijwerken van de voortgangsinformatie vindt automatisch controle plaats of de som van de omvang van de statussen gelijk is aan de totale omvang van de maatregel, zoals vermeld in kolom K. Zolang dit niet het geval is, kleuren de cellen in de kolommen 'aantal' bij het onderdeel Voortgang roze. U dient de gegevens bij de verschillende voortgangsstatussen zo in te vullen dat uiteindelijk geen roze-markering van de rij cellen met aantallen optreedt. In alle kolommen met kwantitatieve informatie per voortgangsstatus dient een getal te staan; lege of met verkeerde tekens ingevulde cellen kleuren donkerpaars, ten teken dat hier een getal moet staan. Een motivering bij de voortgang-statussen Planvoorbereiding, In uitvoering of Uitgevoerd is optioneel. Indien een maatregel (deels) is vervangen of ingetrokken (zie voor uitleg tekst hierboven) dient het veld Motivering ingevuld te worden. Daarbij dient een verwijzing naar het bestuurlijk besluit te worden vermeld.

Als de voortgang voor de maatregel is bijgewerkt, kan dit worden aangevinkt (bijvoorbeeld met een kruisje) in kolom Y. Dit is optioneel en voor eigen gebruik; als u de voortgang van maatregelen op een later moment wilt hervatten, kunt u zien waar u gebleven was.

Inventarisatie risico's bij uitvoering maatregelen

Voor maatregelen die naar verwachting conform planning eind 2027 gereed zijn hoeft u niets in te vullen. Wel kunt u dan in kolom AI met een kruisje of tekst aangeven dat de risico-inschatting voor deze maatregel (i.c. geen risico's) gereed is.

De volgende categorieën risico's worden onderscheiden:

- Grondverwerving

Memo

Moet grond worden verworven voor de realisatie van de maatregel en is onzeker of dit een tijdige realisatie voor of in 2027 mogelijk maakt? Kruis dan dit risico aan.

- Financiering

Is de financiering van de maatregel nog niet rond en is onzeker of dit een tijdige realisatie voor of in 2027 mogelijk maakt? Kruis dan dit risico aan.

- Beschikbare personele capaciteit

Is het lastig om voldoende bemensing te vinden en is dit mogelijk niet tijdig opgelost zodat een tijdige realisatie voor of in 2027 onzeker is? Kruis dan dit risico aan.

- Afweging integrale gebiedsaanpak versus op tijd voor KRW

Is er een grote afhankelijkheid van de planning van andere projecten, besluiten e.d. die een tijdige realisatie voor of in 2027 belemmert? Kruis dan dit risico aan.

- Gebiedsproces / draagvlak

Is er een zo grote afhankelijkheid in de gebiedsprocessen (van derden) in het gebied dat doelrealisatie voor of in 2027 onzeker is? Kruis dan dit risico aan.

- PFAS / Stikstof bouwstop / andere milieu problematiek

Worden projecten om deze juridische redenen vertraagd, zodanig dat tijdige uitvoering voor of in 2027 onzeker is? Kruis dan dit risico aan.

- Onduidelijkheid taken / rolverdeling

Zijn er onduidelijkheden in taken en rolverdeling bij de uitvoering van het project die belemmering voor of in 2027 in de weg staan? Kruis dan dit risico aan.

- Afhangelijkheid van bestuurlijk draagvlak

Zijn er belemmerende afhankelijkheden vanuit bestuurlijke kant bij de uitvoering van het project die belemmering voor of in 2027 in de weg staan en niet passen binnen één van de bovengenoemde risico's? Kruis dan dit risico aan.

- Overig

Hier kan, in tekst, een risico worden aangegeven die niet past bij één van de bovengenoemde categorieën. Dit risico wordt dan niet in de resultaten van deze enquête meegenomen, maar zal worden gebruikt voor de verbetering van de uitvraag volgend jaar. Beschrijf een risico, dat niet onder de hiervoor beschreven categorieën risico's onder te brengen is, in enkele trefwoorden.

Als u voor een maatregel klaar bent met de inschatting van de risico's kunt u in kolom AI 'Inschatting risico's gereed' een kruisje of opmerking plaatsen. Dit is optioneel en voor eigen gebruik; als u de inschatting van risico's op een later moment wilt hervatten, kunt u zien waar u gebleven was. Ook als geen risico's voorzien worden is het raadzaam deze kolom voor uzelf in te vullen zodat u weet 'ik heb er naar gekeken, en geen risico's geconstateerd'.

Bij de inschatting of sprake is van een risico dat een substantieel deel van de maatregel niet uitgevoerd zal zijn eind 2027 dient u steeds in het achterhoofd te houden dat deze informatie bedoeld is om een bestuurlijke discussie over dergelijke risico's en eventuele beheersmaatregelen mogelijk te maken.

Memo

Onder 'substantieel deel van de maatregel' niet uitgevoerd eind 2027' dient verstaan te worden 20% of meer. Dit is een vrij arbitrair gekozen percentage om te zorgen dat in de bestuurlijke discussie over deze risico's hoofd- en bijzaken gescheiden worden.

U wordt gevraagd een zo realistisch mogelijke inschatting te maken of er één of meer risico's kunnen optreden die verhinderen dat de maatregel eind 2027 (vrijwel) volledig uitgevoerd zal zijn. Alleen bij de maatregelen waar dergelijke risico's voorzien worden, hoeft u dat in te vullen door de betreffende risico's aan te kruisen. Dit hoeft niet kwantitatief ingevuld te worden; alleen de informatie óf een bepaald risico bestaat dat een substantieel deel (20% of meer) van de maatregel eind 2027 niet gereed is, is voor deze inventarisatie van belang. Daarom wordt in deze cellen alleen invoer van een x of X geaccepteerd. In alle andere gevallen kleurt de cel rood als indicatie van onjuiste invoer.

Voor de mogelijk opgetreden risico's worden een aantal hiervoor beschreven categorieën onderscheiden. Maak zoveel mogelijk gebruik van deze vooraf gedefinieerde risico's. Alleen als een optredend risico echt niet onder één van de genoemde categorieën is te vatten, kunt u in de kolom Overig dat risico invullen. Beschrijf het risico in niet meer dan twee of drie trefwoorden.

In de Excel-tabel is een apart tabblad Toelichting risico's opgenomen. U wordt gevraagd voor uw maatregelenprogramma als geheel -niet per afzonderlijke maatregel- voor de belangrijkste of meest voorkomende risico's aan te geven wat naar uw mening de oplossing is of zou moeten zijn om het betreffende risico te (ver)mijden of voorkomen, en door wie hiervoor actie vereist is. Een zo concreet mogelijke beschrijving van beheersmaatregelen per soort risico is essentieel voor de kwaliteit van het advies aan de RBO-voorzitters en het Bestuurlijk Overleg Water naar aanleiding van deze risico-inventarisatie

Klaar?

Stuur de ingevulde tabel dan retour aan servicedesk@ihw.nl. Voeg bij voorkeur de datum van toezending toe aan de originele bestandsnaam; Naam Beheerder_Maatregelenvoortgang_Risico_20230221.xlsx

Vult u de onderdelen Voortgang maatregelen en Risico's op andere momenten in, of worden deze onderdelen door verschillende personen binnen uw organisatie ingevuld, dan kunt u ook de Excel-tabel met alleen het onderdeel Voortgang maatregelen volledig ingevuld, of met alleen het onderdeel Risico's ingevuld toesturen. Zorg in dat geval wel dat de geretourneerde bestanden met voortgangsinformatie enerzijds en risico's anderzijds van elkaar te onderscheiden zijn; Naam Beheerder_Maatregelenvoortgang_20230217.xlsx en Naam Beheerder_Risico_2023023.xlsx.

Bij voorbaat hartelijk dank voor het tijdig invullen en uiterlijk 1 maart 2023 terugsturen van de gevraagde informatie!

Meer informatie nodig?

Op donderdag 26 januari van 10:30-12:00 uur organiseert het Informatiehuis Water in samenwerking met CSN een digitale informatiebijeenkomst over dit verzoek. De uitnodiging daarvoor is op 22 december 2022 al aan alle KRW-coördinatoren gestuurd. Tijdens deze informatiebijeenkomst zal met name worden ingegaan op het verzoek om de risico's in beeld te brengen. Maar uiteraard kunnen dan ook vragen over de actualisering van de voortgang gesteld worden.

Mocht u nog vragen over deze handleiding hebben, dan kunt u contact opnemen met servicedesk@ihw.nl.